

SYLWETKA NAUKOWA PROFESORA WALDEMARA PFEIFFERA¹

Rok 2008, w którym ukazują się dwa kolejne tomy publikacji Polskiego Towarzystwa Badania Gier oraz ma miejsce czwarta już międzynarodowa konferencja naukowa towarzystwa z cyklu „Kulturotwórcza funkcja gier” pt. „XXI wiek – wiekiem gier? Przydatność gier w kształtowaniu i poznawaniu zjawisk społecznych”, zbiega się z siedemdziesiątą rocznicą urodzin Pana Profesora Waldemara Pfeiffera, Honorowego Przewodniczącego Komitetu organizacyjnego wszystkich wcześniejszych konferencji (w 2005, 2006 i 2007 r.) oraz Dyrektora Instytutu Lingwistyki Stosowanej UAM w Poznaniu. Z tej okazji pragniemy uhonorować Dostojnego Jubilata, przedstawiając sylwetkę i szkicując przynajmniej ogromny dorobek naukowy oraz dedykując Panu Profesorowi niniejszy tom.

Prof. Waldemar Pfeiffer ukończył filologię germańską (1961-1966) na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 1970 r.

¹ Tekst opracowany na podstawie informacji zawartych na stronach internetowych Instytutu Lingwistyki Stosowanej

obronił pracę doktorską pod kierunkiem prof. dr. hab. Ludwika Zabrockiego, zatytułowaną: „Restriktive Satzstrukturen im konventionellen und programmierten Fremdsprachenunterricht” („Restryktywne struktury zdaniowe w konwencjonalnym i programowanym nauczaniu języków obcych”). W roku 1975 uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie monografii „Teoretyczne podstawy preparacji materiałów glottodydaktycznych” (recenzenci: prof. dr. hab. Ludwik Zabrocki, Poznań; prof. dr. hab. Aleksander Szulc, Kraków; prof. dr. hab. Franciszek Grucza, Warszawa; prof. dr. hab. Waldemar Marton, Poznań – *veniam legendi* w lingwistyce stosowanej). Od 01.04.1984 profesor nadzwyczajny, od 01.02.1992 profesor zwyczajny. Jest wybitnym specjalistą w następujących dziedzinach naukowych: glottodydaktyka ogólna, język niemiecki jako język obcy, polityka językowa, teoria i praktyka preparacji i ewaluacji materiałów dydaktycznych, interkulturowa germanistyka i lingwistyka stosowana.

W latach 1971-1986 pełnił funkcję kierownika Zakładu Językoznawstwa Stosowanego w Instytucie Językoznawstwa UAM, w tym czasie również (1978-1980) obejmował stanowisko Prodziekana Wydziału Filologicznego Uniwersytetu w Poznaniu, od 1985 do 1987 r. był Kuratorem Zakładu Metodyki Języka Niemieckiego jako Obcego w Instytucie Germanistyki UAM, a w roku 1987 powołał do życia Katedrę Glottodydaktyki i był jej kierownikiem do roku 1995. W okresie od 17.03.94 do 28.02.2002 pełnił funkcję Kierownika Katedry Dydaktyki Języków Obcych na Europejskim Uniwersytecie Viadrina we Frankfurcie nad Odrą; jednocześnie był inicjatorem i Dyrektorem Naukowym Collegium Polonicum (1994-1997). W czasie od 01.09.2002 do 31.08.2005 zasiadał w Senacie UAM, od 11.10.2004 jest członkiem Rady Naukowej Instytutu Zachodniego, zaś od roku 2004 do chwili obecnej pełni funkcję Dyrektora Instytutu Lingwistyki Stosowanej (poprzednio Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki) i Kierownika Zakładu Glottopedagogiki Interkulturowej tamże.

Działalność naukowa Profesora Waldemara Pfeiffera obejmuje aktywność w licznych krajowych i międzynarodowych towarzystwach naukowych i innych gremiach. W ich władzach pełnił odpowiedzialne funkcje, z których najważniejsze to: 1971-1979 sekretarz generalny Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego (PTN), 1979-1986 przewodniczący PTN, 1977-1980 członek zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego (IDV = Internationalen Deutschlehrerverband), 1980-86 sekretarz generalny IDV, 1986-93 prezydent IDV, 1986-1993 członek zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia Germanistów (IVG), 1986-1993 przedstawiciel IDV przy Fédération Internationale des Professeurs de Langues Vivantes, 1989 prezydent-założyciel Societas Humboldtiana Polonorum, 1989 do 1998 prezydent Societas Humboldtiana Polonorum, od 22.5.1991 do 16.10.1993 członek Senatu Założycielskiego Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, 1986-1992 członek Komisji Neofilologicznej Polskiej Akademii Nauk, a od 2006 wiceprzewodniczący Stowarzyszenia Germanistów Polskich. Ponadto w latach

1991-95 Pełnomocnik ministra ds. Uniwersytetu Europejskiego Viadrina we Frankfurcie n. Odrą oraz Collegium Polonicum w Słubicach. Przewodniczący Rady Konsultacyjnej przy ministrze edukacji narodowej oraz współprzewodniczący Polsko-Brandenburskiego Gremium Koordynacyjnego ds. EUV i CP; członek ministerialnych i uniwersyteckich komisji do spraw programów nauczania, kształcenia i doksztalcania nauczycieli, a także naukowego i organizacyjnego rozwoju Uniwersytetu Poznańskiego oraz Europejskiego Uniwersytetu Viadrina we Frankfurcie nad Odrą; współorganizator licznych sympozjów naukowych i konferencji w kraju i za granicą (między innymi dwóch międzynarodowych sympozjów na temat języków fachowych i ich nauczania, a także 6., 7., 8., 9. i 10. Światowego Kongresu Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauczycieli Języka Niemieckiego – IDV) oraz 1., 2., 3. i 4. międzynarodowego kongresu Societas Humboldtiana Polonorum.

Profesor Pfeiffer może również poszczycić się bogatym dorobkiem na polu dydaktyki i w zakresie kształceniu kadry zawodowej i naukowej w kraju i za granicą, poczynszyszy od roku 1977 jako założyciel i zastępca przewodniczącego, odpowiedzialny za przeprowadzenie 1. Olimpiady Języka Niemieckiego w Polsce, w latach 1975-1977 jako kierownik międzynarodowych kursów wakacyjnych dla polskich studentów germanistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, poprzez liczne wykłady na uniwersytetach (w ramach profesur gościnnych), w wyższych szkołach pedagogicznych, na konferencjach i kongresach w Anglii, Australii, Austrii, Belgii, Chińskiej Republice Ludowej, Czechosłowacji, Danii, Francji, Holandii, Japonii, na Kubie, w Niemieckiej Republice Demokratycznej, Portugalii, Republice Federalnej Niemiec, Stanach Zjednoczonych, Szwajcarii, na Węgrzech i w Związku Radzieckim, a kończąc na wypromowaniu 23 doktorów (w tym 3 obcokrajowców i 3 na Uniwersytecie Europejskim Viadrina), wykształceniu ponad 200 magistrów i licencjatów (z tego ponad 30 na UV), opiniowaniu wniosków o przyznanie tytułów profesorskich oraz recenzowaniu szeregu prac habilitacyjnych i doktorskich.

Na polu działalności wydawniczej Profesor Pfeiffer ma w swym dorobku ponad 150 publikacji, w tym 14 książek, 30 podręczników (8 serii materiałów) do nauczania języka niemieckiego w szkolnictwie polskim, opracowanie 3 niemieckich podręczników dla uczniów polskich, a także ponad 60 artykułów opublikowanych w renomowanych czasopismach i publikacjach w kraju i za granicą. W latach 1977-1995 był redaktorem naczelnym i pozostaje Honorowym Redaktorem Naczelnym czasopisma naukowego o zasięgu międzynarodowym „Glottodidactica. An International Journal of Applied Linguistics” wydawanego przez Instytut Lingwistyki Stosowanej UAM, zaś od 2007 r. jest redaktorem naczelnym nowej serii wydawniczej ILS „Język – Kultura – Komunikacja”; był wydawcą bądź współwydawcą i współautorem licznych materiałów konferencyjnych i prac zbiorowych, a w latach 1977-1993 współwydawcą czasopisma „IDV-Rundbrief” (w tym m.in. autorem licznych artykułów wstępnych).

Działalność i dorobek naukowy Profesora zostały wielokrotnie docenione przez różne gremia. Z najważniejszych przyznanych Mu wyróżnień, nagród i odznaczeń należy wymienić: 28.09.1986 Honorowy Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego, 28.09.1986 Medal Prof. Ludwika Zabrockiego Polskiego Towarzystwa Neofilologicznego, 19.11.1986 „Jacob-und Wilhelm-Grimm-Preis” Niemieckiej Republiki Demokratycznej za wybitne osiągnięcia naukowe i pedagogiczne w promowaniu języka niemieckiego za granicą, 02.09.1987 Krzyż Kawalerski Orderu Polonia Restituta Ordens, 26.04.1989 Honorowe Odznaczenie Miasta Poznania, 14.10.1992 Medal Komisji Edukacji Narodowej, 02.08.1997 Członek Honorowy Der Internationale Deutschlehrer-Verband, 25.06.1998 Medal Humboldta Fundacji im. Aleksandra von Humboldta w Bonn, 28.06.1998 Medal Societas Humboldtiana Polonorum, 10.05.1999 Krzyż Zasługi ze Wstęgą Orderu Zasługi Republiki Federalnej Niemiec, od 2002 Członek honorowy Rotary Club we Frankfurcie nad Odrą, 07.12.2005 Honorowy Obywatel Słubic. Ponadto trzy nagrody Ministra Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia naukowe oraz trzy nagrody naukowe Rektora UAM.

Po tym skrótowym przedstawieniu sylwetki Profesora nie sposób nie wspomnieć o jednostce, z którą związał zdecydowaną większość życia naukowego – Instytucie Lingwistyki Stosowanej UAM w Poznaniu. Początki Instytutu Lingwistyki Stosowanej sięgają roku 1965, kiedy to profesor Ludwik Zabrocki utworzył na ówczesnym Wydziale Filologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pierwszą w Polsce, samodzielną i wyłącznie naukowo-badawczą jednostkę pod nazwą Zakład Językoznawstwa Stosowanego. Pracowało w nim wtedy 10 osób, w tym angiści, germaniści, romaniści, rusycyści i specjalista od mediów dydaktycznych, później także matematyk i psycholog, a od 1966 roku do dzisiaj obecny dyrektor Instytutu Profesor Waldemar Pfeiffer. W wyniku reform administracyjnych ZJS włączony został w 1970 roku do Instytutu Językoznawstwa, z którego w 1987 roku wyłoniła się samodzielna Katedra Glottodydaktyki. Wraz z rozszerzeniem od 1991 roku profilu studiów o specjalizację translatorską, o ten właśnie człon rozszerzono nazwę Katedry. Dalszy rozwój kadry naukowej, struktur jednostki i specjalizacji kształcenia umożliwiły przekształcenie 01.10.2005 Katedry Glottodydaktyki i Translatoryki w Instytut Lingwistyki Stosowanej, jeden z najsilniejszych ośrodków naukowo-dydaktycznych w Polsce, a w ramach swojego profilu – także poza jej granicami.

Mówiąc o historii jednostki, warto wymienić niektóre fazy rozwoju i inicjatywy, jakie w tej samej lub rozwiniętej formie przyjęły postać studiów uzupełniających oferowanych w Instytucie. I tak już w roku 1989 uruchomiono w ówczesnej Katedrze Kolegium Języków Obcych, które w 1991 zostało samodzielną jednostką funkcjonującą na uczelni do chwili obecnej. Także w 1989 roku utworzono Podyplomowe Studium dla Nauczycieli Języków Obcych (później tylko języka niemieckiego), które funkcjonuje nadal, choć obecnie zawieszono rekrutację. Podobnie rzecz ma się z Podyplomowym Studium „Polacy i Niemcy

– Partnerstwo Kulturowe”. Od 01.10.2006 działa nowa forma doskonalenia zawodowego: Podyplomowe Studium Kształcenia Tłumaczy Języka Niemieckiego. Ponadto wdrażana jest platforma e-learningowa, z której korzystają studenci studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych.

W Instytucie prowadzi się badania naukowe i dydaktykę w następujących specjalizacjach: Glottodydaktyka, Translatoryka oraz Interkulturowa komunikacja i mediacja. Studia są trzystopniowe: licencjackie, magisterskie i doktoranckie. W Instytucie Lingwistyki Stosowanej kształci się:

1. nauczycieli języka niemieckiego na wszystkie poziomy nauczania i wszystkie typy szkół;
2. tłumaczy języka niemieckiego w zakresie tekstów pisanych, w tym zwłaszcza specjalistycznych ekonomii i prawa, oraz tłumaczenia konsekutynowego;
3. specjalistów w zakresie interkulturowej komunikacji i mediacji, szczególnie menadżerów kultury, mediatorów, pracowników instytucji i organizacji europejskich, wydawnictw, mediów, agencji turystycznych etc.

Językiem wykładowym jest język niemiecki, w programie studiów oferuje się jednak ponadto dla wszystkich specjalizacji bardzo rozbudowane lektoraty języka angielskiego (450 godzin) i inne języki obce (obligatoryjnie do wyboru) – rosyjski, francuski, hiszpański, szwedzki (300 godzin). Są one stopniowo nauczane w coraz szerszym zakresie, aby zapewnić opanowanie wysokich kompetencji językowych.

Główną zasadą studiów w ILS jest łączenie teorii z praktyką, co zapewnia się poprzez przynajmniej półroczny pobyt na studiach za granicą (przede wszystkim na uczelniach w Niemczech, lecz również w Austrii, Hiszpanii oraz we Włoszech) z którymi Instytut współpracuje w ramach programu Erasmus-Socrates i rozbudowane praktyki zawodowe oraz interdyscyplinarne kształtowanie programu i profilu studiów. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych lingwistykę stosowaną studiuje obecnie ponad 400 studentów. W niedalekiej przyszłości nie przewiduje się znacznego wzrostu ich liczby (maksymalnie do 500 studiujących), by zagwarantować przede wszystkim wysoką jakość kształcenia.

W ILS zatrudnionych jest łącznie 53 pracowników, w tym 8 profesorów, 15 adiunktów, 4 pracowników dydaktycznych ze stopniem doktora, 6 pracowników dydaktycznych, 16 doktorantów i 5 pracowników administracji i czytelnicy. W Instytucie pracuje czterech rodzimych użytkowników języka niemieckiego i jeden języka angielskiego. W najbliższej już przyszłości kadra pracowników zagranicznych, w tym zwłaszcza samodzielnych, zwiększy się po zawarciu umów o partnerstwie z instytucjami w Niemczech.

Niezależnie od Biblioteki Uniwersyteckiej i Wydziałowej, dostępnych dla wszystkich studentów, Instytut posiada własną dobrze wyposażoną czytelnię

i pracownię komputerową, a także laboratorium językowe połączone z gabinetem multimedialnym oraz dodatkową salę multimedialną.

Od 1966 roku Instytut wydaje własne czasopismo naukowe o międzynarodowym zasięgu „Glottodidactica – An International Journal of Applied Linguistics”, w którym publikowane są artykuły w czterech podstawowych językach konferencyjnych. Ponadto od 2007 r. ukazuje się nowa seria wydawnicza ILS „Język – Kultura – Komunikacja”, którą zapoczątkowały dwa pierwsze tomy pokonferencyjne PTBG. W ILS działa również Koło Naukowe Studentów Lingwistyki Stosowanej reaktywowane w 2004 r., a w ramach niego trzy sekcje, w kolejności powoływania: Ludologiczna – Poznańskie Koło Polskiego Towarzystwa Badania Gier przy ILS UAM (pierwsza w historii jednostka terenowa PTBG), Translatoryczna oraz Komunikacji Interkulturowej.

Na zakończenie w imieniu Komitetu Redakcyjnego niniejszego tomu oraz Władz Polskiego Towarzystwa Badania Gier składamy Panu Profesorowi najszersze życzenia wszelkiej pomyślności w dalszej pracy naukowej i dydaktycznej. Do życzeń dołączają się następujący pracownicy Instytutu Lingwistyki Stosowanej:

Sylwia Adamczak-Krysztowicz	Zbigniew Jaśkiewicz
Magdalena Aleksandrak	Magdalena Jurewicz
Joanna Andrzejewska-Kwiatkowska	Bartosz Kałużny
Camilla Badstübner-Kizik	Anna Kaźmierczak
Cecylia Barłóg	Joanna Kic-Drgas
Katarzyna Bizukojć	Jadwiga Kiwerska
Hanka Błaszowska	Graham Knox-Crawford
Agnieszka Błażek	Katarzyna Konsek
Luiza Ciepielewska	Magdalena Koper
Joanna Czerwińska	Jan Korzeniewski
Sylwia Denka	Kinga Kowalewska
Justyna Duch-Adamczyk	Monika Kowalonek
Magdalena Dudzińska	Lucyna Krenz-Brzozowska
Izabella Gajewska-Głodek	Dorota Krystosiak
Marian Glinka	Joanna Kubaszczyk
Gabriela Gorąca	Paweł Kubiak
Paweł Hostyński	Bartosz Kuczyński
Marta Janachowska-Budych	Grażyna Kunigiel-Trąpczyńska

Agnieszka Kuśnierkiewicz
Mateusz Ławniczak
Marcin Maciejewski
Katarzyna Mecner
Dorothea Müller-Ott
Agnieszka Nowicka
Elżbieta Piasecka
Anna Pieczyńska-Sulik
Agnieszka Poźlewicz
Izabela Prokop
Aleksandra Przysiecka
Paweł Rybszleger
Christoph Schatte

Czesława Schatte
Helga Schultz
Barbara Skowronek
Aldona Sopata
Britta Stöckmann
Augustyn Surdyk
Anna Urban
Alicja Wajs
Danuta Wiśniewska
Stephan Wolting
Ewa Wójciak
Joanna Zator
Nadja Zuzok